

Maaden, hvorpaa disse Heste skulle anskaffes efter Lovudkastet. Da der imidlertid har høvet sig saa vægtige Stemmer for at denne Lov, vi idag behandle, skulde nyde Fremme, har jeg afholdt mig fra at komme frem med et Forslag, som jeg maatte forudsæe ikke vilde vinde Thingets Bifald, især da jeg nærer det Haab, at naar en ny Lov om Udredelsen af Heste til Armeen fremkommer, maaskee i en anden Skikkelse end den, der nu i denne Session er bleven forkastet i Folkethinget, den da ogsaa vil blive antagen; thi man kan ikke ville begaae den Uretfærdighed, i en vis Retning at gjøre privilegeret Hartkorn til uprivilegeret og uprivilegeret til privilegeret, efterat Forstjellen i enhver anden Henseende er ophævet.

Thalbitzer: Jeg vilde have tilladt mig i Anledning af § 12 at opfordre det høie Ministerium til at erklære, om ikke en Lov om Hesteudredningen vilde komme for igjen, maaskee endnu i dette Efteraar. Da den høitærede Indenrigsminister allerede har erklæret det, ville vi jo ganske rolig kunne stemme for at vedtage Paragraphen, som den nu er; hvis dette ikke havde været Tilfældet, vilde jeg, som den ærede sidste Taler, ogsaa have ønsket, at et Uendningsforslag i den Retning var fremkommet; thi jeg har som Medlem af Udvalget stemt for denne Paragraph, og jeg troer, at mine ærede Collegaer have gjort det af samme Grund, fordi vi troede dengang, at den Lov, som senere blev forkastet, vilde være udfkommen, og naar Paragraphen da havde refereret sig dertil, vilde der Intet have været at erindre derimod. Nu derimod refererer denne Paragraph sig til de ældre Lovbestemmelser, navnlig til Forordn. af 14de Sept. 1774, og dennes første Paragraph viser tydeligt, at det var en Hartkornssag; thi den siger, at af hver 22 Edr. Hartkorn skal en Mand stille af det ufrie, og af hver 50 Edr. Hartkorn af det frie en Hest,

og ligeledes af Præstegaardene. Nu er der vel ikke nævnt Hartkornet med Hensyn til Præstegaardene, men det er dog klart, saavel af den Forbindelse, hvori det staaer, som af de Begunstigelser, Præstegaardenes Hartkorn have nydt, at det er Hartkornet, der er Skyld i, at de maatte udrede Heste. For Præstegaarde er det vistnok en større Uretfærdighed, end for Hovedgaarde, da hine ofte med en lille Lod maae holde en Hest, hvilket kan være meget besværligt for disse Embedsmænd. Da de nu i Forbindelse med andre Hartkornseiere skulle deeltage i Fourageeffatten, deeltage i Værnepligten, og hvad der staaer i Forbindelse hermed, er det klart, at Retfærdigheden fordrer, at ogsaa dette Forhold maa egalliseres. Det er ogsaa den eneste Paragraph i Lovforslaget, der opvækker Tvivl, om det er retfærdigt; thi de øvrige Bestemmelser, om de end kunne i en eller anden Henseende ønskes anderledes, troer jeg dog ikke man kan kalde uretfærdige. Jeg har ogsaa det sikre Haab, at der vil udkomme en Lov, og ikke alene fordi det høie Ministerium har erklæret sig derfor; men jeg kjender temmelig nøie til en stor Deel af det ufrie Hartkorns Eiere og Besiddere, navnlig Bønderne, og jeg har, saalænge jeg har interesseret mig for deres Sag, uagtet vore Interesser ere ganske modstridende, ved alle Leiligheder talt deres Sag, imod min egen Fordeel, alene fordi deres Fordringer hidtil ikke ere gaaede ud over, hvad jeg kalder retfærdigt eller billigt. Deres Fordringer have altid været, at de ønskede Ligeberettigelse med de andre Stænder, grundet paa Retfærdighed, men ikke at de andre Stænder skulde blive uprivilegerede, naar de bleve privilegerede, og de ønskede heller ikke at tage Repressalier eller vise Hevn-gjerrighed; — thi det vilde jeg kalde Hevn-gjerrighed, naar de ønskede, at de, der før vare fritagne for Byrder, skulde bære dem alene, og ikke Andre med dem.